

ב"ה

פרשת חוקת

לרגל את יעזר וילכדו בנותיה
חוקת כא, לב.

לא מספיק לרגל צריך לכבוש

בסיום הפרשה נאמר: "וישלח משה לרגל את יעזר וילכדו בנותיה"^[1], ומפרש רש"י^[2]: "המרגלים לכדוה, אמרו, לא נעשה כראשונים, בטוחים אנו בכח תפלתו של משה להלחם". כלומר: משה רבינו שלח רק "לרגל את יעזר"; ומה עשו אותם יהודים ששלח אותם - ערכו גם מלחמה, ולכדו את יעזר ואת בנותיה.

ולכאורה אינו מובן: הרי משה שלח אותם רק "לרגל", ומדוע "לכדוה"?

אך הענין הוא - שהם שיערו שהשליחות שניתנת להם מלמעלה, על ידי המשלח, היא באופן שהם צריכים להבין שהכוונה אינה רק לרגל, ואחר כך יעבור כמה זמן עד שיכבשו, ולכן אמרו "בטוחים אנו בכח תפלתו של משה להלחם" - דכיון שמשה שלח אותם, הרי אף על פי שתחילת השליחות היתה "לרגל", אף על פי כן, ימלאו את השליחות יחד עם הכוונה הפנימית שבה.

ומשווים זאת למרגלים - "לא נעשה כראשונים", שלא די שלא מילאו את השליחות, אלא אדרבה, שהיה אצלם ענין של מעילה בשליחות, שהביאה לידי תוצאות הפכיות; ואילו הם, לא זו בלבד שהבינו כיצד למלא את השליחות, אלא מילאו גם את כוונת השליחות, בבחינת "תן לחכם ויחכם עוד"^[3].

וכאשר הלכו באופן כזה - הצליחו, וכבשו לא רק את יעזר, אלא גם את בנותיה.

כל ענין בתורה מהנה הוראה: יש כאלו שממתינים שיקבלו מכתב מכבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר, שבו יהיה כתוב בפירוש שצריכים לא רק "לרגל", אלא גם "לכבוש", ולא רק את "יעזר", אלא גם את "בנותיה",

ואם לאו - הרי הוא "חסיד שוטה" (אפילו לפי הבנתו, ועל אחת כמה וכמה לפי אמיתית הענינים כמו שהם),

ועושה רק מה שכתוב, מבלי להכניס בזה "חיות".

שכן, אילו היתה אצלו "פקודה חיה" - היה זה כמו כל דבר חי שיש לו פירות ופירי פירות, ו"המתחיל במצוה אומרים לו גמור"^[4], וכיון שגם המשלח יודע ציווי זה, הרי די בכך שעושה אותו להיות "מתחיל במצוה", ובמילא יבין הלה שצריך לקיים גם את ה"גמור".

וכאמור לעיל - אם רק הולכים מתוך הנחה ומחשבה שבטוחים אנו בכחו של המשלח, אזי לא זו בלבד שממלאים את השליחות כפשוטה, "לרגל", אלא משלימים גם את הכיבוש, הן של "יעזר" והן של "בנותיה".

ויש לפרש את הדברים בגלוי יותר, כדי שלא יהיה מקום לסלף את הפירוש:

הכל מצווים מכבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר, בעל השמחה, לעסוק בהפצת היהדות בכלל, ובהפצת המעיינות בפרט, וכהדיוק באגרת הקודש דהבעל שם טוב^[5] - עד ל"חוצה".

אלא מאי, ישנם כאלו שמשלים את עצמם "ששלחו אותם רק "לרגל": יכול הוא לישב במקומו, ורק לנסוע על גבי עגלה רתומה לארבע סוסים לבנים... ולראות מה נעשה ב"יעזר", ואחר כך יחזור למקומו, וידווח "הבמחנים אם במבצרים"^[6], "היש בה עץ אם אין"^[7], ככל פרטי הדברים, ואני את שלי עשיתי!...

סדר זה - יכולים אולי לתרצו על פי שלחן ערוך, אבל, לא זו היתה כוונת המשלח; אם לא בא הדבר לידי הפצה עד לחוצה, אזי חסר כבר בתחילת השליחות. הכוונה היא - בין אם אמרו "לרגל", בין אם הזכירו את "בנותיה" או רק את "יעזר" עצמה - לעשות עוד יהודי לשומר תורה ומצוה; לעשות עוד בית-כנסת שיהיה כשר, עם מחיצה ובימה; לעשות עוד מקוה שתהיה כשרה, כך, שעל ידי זה יוולדו ילדים שיהיו "זרע ברך ה"^[8], בריאים בגשמיות ובריאים ברוחניות.

ולהסתפק ב"יעזר" כשלעצמה, או לשלוח מישהו אחר במקומו, בהביאו ראיה שעל פי דין דין יכול למנות שליח, ו"שלוחו של אדם כמותו"^[9] - לא זו היא כוונת המשלח!

וזהו מה שהתורה מספרת לנו, שאפילו אם שמעו רק שצריך "לרגל את יעזר", הנה כאשר הולכים "בכחו של אותו זקן"^[10], אזי כובשים את יעזר ובנותיה, העיר וכל הסביבה, ונעשים מקום מושב לבני ישראל, תמורת זה שמקודם לכן היה זה מקור של מנגדים על בני ישראל, כהפירוש הפשוט בסיפור שבסוף פרשת "זאת חוקת התורה".

קטע משיחת י"ב תמוז, רשימת השומעים בלתי מוגה.
תו"מ ה'תשכ"א ח"ג ע' 127.

- [1] במדבר כא, לב.
[2] כ"ק אדמו"ר שליט"א הפסיק, ואמר: יתכן שישנו אחד או שנים שאינם שומרים עדיין שיעורי חת"ת, ולכן אחזור על דברי רש"י בפסוק זה.
[3] משלי ט, ט.
[4] ראה ירושלמי פסחים פ"י ה"ה. ר"ה פ"א ה"ח. מגילה ספ"ב. רמ"א או"ח סתקפ"ה ס"ד. שו"ע אדה"ז שם סתקצ"ב ס"י.
[5] כתר שם טוב בתחלתו. ובכ"מ.
[6] שלח יג, יט.
[7] שם, כ.
[8] ברכות לד, ב (במשנה). וש"נ.
[9] ישעיה סא, ט.
[10] ראה ב"ר פ"פ, יו"ד. הובא בפרש"י עה"ת וישלח לד, כה.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"נ הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבייה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה